

je konec, in mir in veselje se mu smeja na stare dni. In kako radost mu bo prizadelo, kedar bo na okno naslonjen zerl po širokom polji, puhaje iz turške lule turški dim, in zdravnik bo memo hitel v prahu in potu, in mu vošil „dobro jutro“. Premajhna je soba, njegovo veselje obseči, tedaj prižge smodko in gre na sprehod po Krokarijskem polji. Njegove misli in dim iz njegovih ust se dvigujejo k oblakom; sosedje ga srečujejo in pozdravljajo, on pa vojaško prijema za klobuk, in še bolj vojaško stopa med cvetečimi ajdami in visokimi turšicami. Pride na Jurčkovo polje. „Vse to lepo polje,“ si misli, „bo moje, pa bolj trikrat bolj kot vse to ljubim tebe, mila Jerica; in bolj si cveteča in dušecha, kakor tvoja ajda, in bolj si tanka in žlahtna, kakor turšica tvojega polja.“

(Dalje in konec.)

Od divjega moža.

(Zapisal v Martiniverhu J. Tušek.)

I. Eden je šel zvečer v malin, pa je sedel notri na klopi. Pa je prišel divji mož, pa se vsedel k njemu na klop. Ves je bil kosmat in z mahom poraščen. Ta se ga je pa tako bal, da je bil le tiho, in da ga ni hotel nagovoriti. Ko je nekaj časa sedel, je pa šel in djal: Ko bi me bil kaj prašal, bi ti bil veliko povedal; ker me pa nisi nič prašal, ti pa nisem nič povedal.

II. Dražošanje so hodili v Jelovco derva delat, so pa sabo jemali kruha pa mleka. Pa vsaki dan jim je divji mož vse snedel, tako dolgo, da so zapazili, kdo jim jemlje. So pa vzeli sabo žganja in vina in so to vkup zmešali. Potlej je prišel divji mož, je pa tisto popil, pa upijanil se in zaspal. Ko so prišli, so ga dobili pa zaperli. In povedal jim je od tiste železne rude, ki jo še zdaj kopljejo v Jelovci. — Dobra ruda! — Potlej so ga pa spustili. Ko so ga spustili, je pa djal: Imeli ste ga tička v pesteh, pa ste ga spustili. Ko bi ga spustili ne bili, bi bil vam še povedal, čemu je žica sred orehovega jedra.

Mythologične drobtine.

(Po narodnih pripovedkah priobčuje Dav. Terstenjak.)

VII. Navje — Mavje.

Od Navja — Mavja pravijo Slovenci med Muro in Dravo, da naj rajši zvečer o mraku leče (leta) pod nebom. Nekteri pravijo, da so to duše nekerščenih otrok v podobi črnih ptic; drugi pravijo, da so črne žene. Čuje se večkrat v zraku cvilenje od navja. Kdor se hitro spomni, in vodo iz bistrega potoka kviško verže rekoč: Kerstim te Navje v imenu Boga očeta, sina in svetega duha, ta je veliko dobrega storil. Navje pred njega poklekne v podobi angeljevi, in se mu zahvali. Kdor se pa Navji posmehuje, tega zakoljejo z ostrimi kremplji.

Te mythiške bitja so tudi stari Rusi poznali. Nestor piše, da so prebivavce Polotskega mesta Navje zaklali. Ker v slovanščini naviiti pomenjuje: ubiti, umoriti „tödtēn“ — so Navje, „die Tödtenden“; (primeri litevsko: nahve, smert.) Navje primerjam ženskimi hudim duhomom zapadnih Arjanov Načus. Načus žive vmori ali pa se verže na trupla mertvih. Korenika je nak, sanskr. naç, latinsk: nec-are, gršk, νέκνυ-ς, νεκρός, goth. nah vs. Učeni Jak. Grimm (Diphthonge nach ausgefallenen Consonanten str. 189.) terdi, da iz te korenike izhaja tudi staronord. nâr, in da nordiške bitja mythologične Nornen tudi pomenjujejo — die Tödtenden. Konsonant n je tudi v slovanščini izpadel. *)

VIII. V koprivo ne udari.

Ta slovenska prislovica nima samo npravnega obzira, temoč tudi mythologično podval. Kopriva je bila v mythologii arjanskih narodov bogu groma in bliska posvečena. Na Turolskem užigajo koprive, kedar germi (glej Zeitschrift für deutsche Myth. III, 338.) Tudi med Muro in Dravo žgejo koprive, in kdor si nabere kopriv na veliki čertek in je dene pod streho, ta ostane obvarovan gromske strele.

IX. Marant.

Na Pohorji pravijo, da, če je kdo na smert holen, klivče kakor pes Morant okoli hrama. Enkrat je čula ljuba žena Maranta lajati. Vsa razkačena, da bi mogla dragega moža zgubiti, je vzela puško in je na Maranta ustrelila. Pa kakor puška pokne, se je vzdignil hud veter in je odnesel njo in moža in ves hram čez planine, da sosedi drugi dan celo torišča niso spoznati mogli, kjer je hram stal. Rodbin z imenom Marant, Marot in Marat je še dosti na Pohorji.

Mihél Speranski.

(Konec.)

V Permu je živel zdaj preganjanec sam brez hčerke. Bal se je, da mu ne bi revišče vsega zlega ugasnilo. Zato jo je odpravil iz Novega Grada nazaj v Petrograd, preden se je upotil v Perm, lahko da tudi zato, da bi ganile solzice nedolžnega deteta cesarju serce; zakaj nesrečnik si ni mogel drugega misliti, kot da se je dal Aleksander njegovim sovražnikom preslepiti.

V Permu je živel ondaj pobožen, priljuden in učen škof. Ta je sprejel pregnanca tako lepo, kakor da bi mu bil brat, in mu ponudi vse svoje bukve za branje. Speranski, nekdanji učitelj samostana Aleksandra Nevskega, se ne kesa, da se je preoblekel v posvetno opravo;

*) V slovenskih goricah se Navje veli, kakor g. Valjavec v 2. št. Gl. piše: Morje, kar ravno to pomenjuje, kar Navje — die Tödtenden.